

E P I S T O L A

uidentia dei homines quosdam ingeniosos suscitauit, qui imperitis & oscitantibus istis uim naturę eruerēt & per eam opificis admonerēt, inter quos alij alias naturę tractauerunt partes, sed nemo propius accessit & plus autoritatis sibi conciliauit quàm hi, qui cœli & terrę situm descripserunt. Et quanquam plurimi fuerint qui id conati sunt, nemo tamen perfectius excellentiusq; hanc inaccessibleē naturę attigit partem quàm Ptolemæus. Hic enim mente in cœlum conscendens & omnes motuum eius rationes obseruans, & quę humani ingenij uires ferē excedunt inuestigans, tam abstrusa & arcana sublimiaq; de planetarum, octauę & nonę spherę motibus adinuenit, ut uere pro miraculo habendum sit, hominis imbecillitatem eō peruenisse. Et nisi hæc omnia euidentibus demonstrationibus & certis futuris euentibus comprobarentur, nempe luminarium & planetarum coniunctionibus, oppositionibus & obscuracionibus, nemo non pro commento haberet, tot & tam uarios ponere progressionis, renissionis, retrogradationis, trepidationis, deuiationis, inclinationis & reflexionis motus, quibus cœlorum inæqualis saluatur agitatio. Inæqualem agitationem uoco ecentricorum orbium reuolutionē, quę respectu proprii cœtri regularis est, & respectu cœtri mūdi irregularis. Porro ubi hæc superioris orbis inaccessa pars lustrata & numeris suis signata comprehensaq; fuit, facile licuit inde correspondentem & concentricam terrā eisdem illis cœlestibus cæcellare lineis & circulis, & ex recta obliquaq; horizontis & æquatoris interfectione & poli diuersa altitudine designare climata, parallelos, latitudines & longitudines, atque eisdem inscribere cognitās terras, montes, rama, maria, insulas, urbes, castella, solitudines & reliqua id genus, quę in superficie terrę & marium eminent. Et hic quidem Ptolemæus noster super omnes mortales egregie suum exercuit ingenium, sed non potuit tam feliciter eam absoluere partem ut priorem. Nam constituto eo in uno terrę loco, potuit omnes cœli obseruare partes propter continuum eius motum, non autem sic licuit contueri terram, nec uni homini sufficiunt uires & anni ad peruagandum uniuersam terram. Hinc itaq; est, quod Ptolemæus terras quasdam ab oriente & meridie atq; septentrione in cognitās dimisit intactas, & plurimas, quas ipse non uiderat, ex aliorum relatione utcunq; descripsit. Fuerunt & suo tempore quædam terrę non admodū cultę nec ab exteris nationibus frequentatę, id quod de Germania, Polonia, Moscouia &c. patet, & idcirco non potuerunt diligenter lustrari & damissimè describi. At cum hodie nullus terrę angulus non sit ab hominibus penetratus, per nouas regionum descriptiones facile licuit sarcire, quicquid Ptolemaicis antea defuit tabulis. Celebratur toto orbe terrarum Alexander magnus, quod primus ferē penetrarit Orientem, nō nauigio sed pedestri ac tutiori itinere in illud deductus. Sed parua erit illius laus, si comparatur uiris illis, qui nostro æuo maria etiam incomperta fulcare tentarunt & Occidētem sua exploratione aperuerunt, innumeras insulas, hominibus & opibus plenas, in uastissimo mari ad inuenientes, de quibus hæctenus nemini mortaliū quicquā constitit à duobus millibus annorū & supra, nisi fortassis Indis orientioribus & uicinioribus compertę fuerint illorū hominum habitationes. Certe nostro & maiorū nostrorum æuo nemo inter doctos nō putabat totā aquarū uim à principio creationis in illud pelagus reiectam, & aquam ipsam illic in magnam coaceruatam molē, ut possibile nō fuerit ibi aridam quoquo modo apparere, sed falsi sunt omnes, qui in hac fuere sententia, cum nullibi non in mari emineant insulę, siue ad occidentem ieris siue ad orientem, siue meridiem lustres, siue septentrionē. Quantū uero attinet ad Continentē, multi passim in diuersis orbis partibus prodierunt uiri, qui regiones & terras suas diligentissime conscripserunt, aut suppetias illis tulerunt